

50v.
SKOOPPI
Suomen koulu- ja opiskelu-
terveyden yhdistys

Lehdistötiedote

Vapaa julkaistavaksi 11.10.2013 klo 10.00

OSAAMMEKO KOHDATA UJON LAPSEN?

Kouluyhteisöllä on tärkeä merkitys lapsen ja nuoren maailmassa. Siellä toteutuvilla suhtautumis- ja toimintatavoilla on kauaskantoisia vaikutuksia lapsen ja nuoren elämään. Oppimistilanteisiin liittyy paljon esiintymistä, puheenvuorojen käyttöä, yksilösuorituksia. Nämä voivat olla monille vaikeita. Ujo lapsi voi jäädä helposti hiljaiseksi sivustakatojaksi. Hänen osaamistaan ei ehkä havaita ja hän saattaa suoriutua koulunkäynnistään osaamistaan huonommin.

Suomen koulu- ja opiskeluterveyden yhdistys Skooppi ry:n 50-vuotisjuhlaseminaarissa keskustellaan koululaisten ja opiskelijoiden mielenterveyden tukemisesta.

Psykologian professori **Liisa Keltikangas-Järvinen** pohtii seminaarissa ujoutta, suomalaiselle lapselle tavallista ominaisuutta. Hän korostaa, että ujous on synnynnäinen temperamenttipiirre, joka aiheuttaa uudessa sosiaalisessa tilanteessa lyhytaikaista lukkoon menemistä, salpautumista. Ujous ei kuitenkaan ole yhteydessä ihmisen sosiaalisiin taitoihin, hänen osaamiseensa tai älykkyyteensä. Tällä ominaisuudella on kuitenkin laajasti seurannaisvaikutuksia, jotka eivät ole seurausta itse piirteestä, vaan siitä, miten ympäristö tähän piirteeseen suhtautuu.

Ujous on usein yhteydessä huonoon itsetuntoon. Ujoudella ja itsetunnolla ei kuitenkaan ole mitään tekemistä keskenään, vaan huono itsetunto on seurausta siitä, että ihminen on pienestä pitäen saanut kuulla olevansa vääränlainen. Häntä on kehoitettu olemaan yhtä reipas ja rohkea kuin muutkin.

Ujous on sen sijaan yhteydessä empatiaan ja siihen, että lapsi on ikäisiään nuorempana vastuuntuntoinen ja harkitseva. Ujous on ollut evoluutiossa tärkeä piirre. On tarvittu ihmisiä, jotka eivät ole valmiita ryntäämään jokaiseen uuteen asiaan, vaan jotka vaativat harkitsemisaikaa uuden edessä.

- Ujoudesta on tullut nykyajan kupla. Ujot lapset lähetetään yhä helpommin psykologille tai joutuvat huolikartoitusten verkkoon. Kukaan ei tiedä, mitä heille pitäisi tehdä ja miksi, mutta onnistutaan kuitenkin välittämään viesti, että he ovat vääränlaisia.

Professori Liisa Keltikangas-Järvinen kertoo, että jokin aika sitten tuli USA:sta ”iloinen” viesti: on keksitty keskushermostoon vaikuttava lääke, joka poistaa ujouden. Ensin lääkittiin liian vilkkaat lapset, sitten liian rauhalliset lapset, mitä seuraavaksi, hän kysyy.

Lisätietoja: Kristina Kunttu, LT, dos, yhteisöterveyden ylilääkäri
Suomen koulu- ja opiskeluterveyden yhdistys Skooppi ry:n puheenjohtaja www.sknyl.net
p. 050 544 2946
kristina.kunttu@yths.fi